

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul hotărîrii de Guvern cu privire la aprobare Metodologiilor de
identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați și zonelor sensibile la
nutrienți (număr unic 581/MADRM/2020)

1. Denumirea autorului și participanții la elaborarea proiectului

Proiectul hotărîrii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiilor de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați și zonelor sensibile la nutrienți, este elaborat în conformitate cu prevederile Legii apelor nr. 272/2011.

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM) cu suportul proiectului „Consolidarea cadrului instituțional în sectorul alimentării cu apă și sanitație din Republica Moldova”, finanțat de către Agenția Austriacă pentru Dezvoltare și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare, prin intermediul ONG „OIKUMENA”.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Metodologia de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați

Terenurile agricole, în special cele arabile, pășuni, pajiști și plantații multianuale dețin 74% din suprafața totală a Republicii Moldova. În acest context, aportul de nutrienți de pe terenurile agricole este foarte esențial, iar cantitatea totală de azot ce ajunge în apă de pe diferite categorii de terenuri influențează negativ calitatea resurselor de apă. De asemenea, utilizarea intensă a îngrășămintelor chimice provoacă o poluare intensă a resurselor de apă cu nutrienți, colmatarea apelor de suprafață precum și alte procese negative.

Astfel, necesitatea elaborării Anexei nr. 1 a prezentului proiect de hotărîre de Guvern, reiese din importanța protecției resurselor acvatice prin identificarea zonelor deja expuse poluării cu nitrați și aplicarea restricțiilor la utilizarea compușilor de azot în agricultură.

De asemenea, menționăm că legislația în vigoare nu reglementează expres modalitatea de identificare a zonelor vulnerabile la nitrați proveniți din surse agricole. Prin urmare, se impune aprobarea unei metodologii în baza căreia se vor identifica zonele afectate de poluarea cu nitrați din agricultură, va fi posibilă monitorizarea în timp și diminuarea efectului negativ al nitraților asupra mediului ambiant și în special, asupra resurselor de apă.

Metodologia de identificare și desemnare a zonelor sensibile la nutrienți

Poluarea resurselor de apă cu ape uzate reprezintă o problemă majoră cu care se confruntă Republica Moldova. În acest context, cantitatea compușilor de azot și fosfor care ajung în resursele de apă, urmare a deversării apelor uzate orășenești și a apelor uzate provenite din sectoarele industriale influențează negativ starea ecologică a resurselor de apă precum și a ecosistemelor acvatice.

Astfel, necesitatea elaborării Anexei nr. 2 din prezentul proiect de hotărîre de Guvern, reiese din importanța protecției resurselor de apă prin identificarea zonelor sensibile la nutrienți și prin aplicarea unor restricții speciale pentru deversarea apelor uzate în aceste zone.

În acest context, în vederea realizării obiectivelor stabilite în domeniul protecției mediului înconjurător de efectele negative datorate evacuărilor de ape încărcate, în special cu compuși ai azotului și fosforului, apare necesitatea de elaborare a unei metodologii în baza căreia se vor identifica zonele sensibile supuse riscului de poluare cu ape reziduale și se vor impune măsuri speciale de protecție a acestora și a mediului ambiant în ansamblu.

Proiectul hotărîrii de Guvern a fost elaborat în conformitate cu prevederile art. 19¹ alin. (2) lit. d) al Legii apelor nr. 272/2011. Potrivit Legii apelor nr. 272/2011 (art. 19¹ alin. (2) lit.

d) zonele sensibile la nutrienți, inclusiv zonele vulnerabile și zonele sensibile la nutrienți.... identificate în baza unei metodologii aprobate de către Guvern. Astfel, organul central al administrației publice în domeniul mediului identifică și desemnează zonele vulnerabile care alimentează apele identificate drept ape poluate din activități agricole sau contribuie la poluarea lor și zonele sensibile la nutrienți identificate drept ape poluate cu azot și fosfor proveniți în urma deversării apelor uzate, care afectează starea de calitate a resurselor de apă.
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Elaborarea proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiilor de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați și zonelor sensibile la nutrienți reiese din angajamentele de transpunere a actelor Uniunii Europene, asumate de Republica Moldova în conformitate cu prevederile Legii 112/2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (Anexa XI „Mediul înconjurător”, componenta <i>Calitatea apei și gestionarea resurselor</i>). Astfel, Anexa nr. 1 a proiectului de hotărâre de Guvern „<i>Metodologia de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați</i>” transpune parțial Directiva Consiliului 91/676/CEE din 12 decembrie 1991 privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 375 din 31 decembrie 1991, așa cum a fost modificată ultima oară prin Regulamentul (CE) nr. 1137/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2008, și anume art. 1; art. 2, lit. (i) și (k); art. 3; și art. 6 și Anexa I ale Directivei. Anexa nr. 2 a proiectului de hotărâre de Guvern „<i>Metodologia de identificare și desemnare a zonelor sensibile la nutrienți</i>” transpune parțial Directiva Consiliului 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 135 din 30 mai 1991, așa cum a fost modificată ultima oară prin Directiva 2013/64/UE a Consiliului din 17 decembrie 2013, și anume art. 2 (11); art. 5 (1), (6) și (7); partea B din Anexa I și Partea A din Anexa II ale Directivei. Gradul de compatibilitate a actelor UE cu proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiilor de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați și zonelor sensibile la nutrienți a fost reflectat în tabele de concordanță elaborate în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
<i>Metodologia de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați</i>, prevăzută la Anexa nr. 1 a proiectului hotărârii de Guvern, va constitui documentul de referință în baza căruia se vor identifica și desemna zonele vulnerabile la nitrați proveniți din surse agricole. Astfel, metodologia prevede reglementarea modalității de identificare și delimitare a zonelor vulnerabile la nitrați în baza analizei datelor de monitorizare a concentrațiilor de nitrați, a caracteristicilor fizice și de mediu ale apelor și terenurilor, a comportamentului compușilor de azot în apă și sol. Procedura de identificare și delimitare a zonelor vulnerabile la nitrați va include o serie de etape necesare de parcurs și anume: colectarea datelor de monitorizare a conținutului de azot neorganic, determinarea prezentă și viitoare a concentrației de azot neorganic în baza unor metode specifice, estimarea cantității de azot mineral transferat în apele de suprafață și/sau subterane din surse agricole, stabilirea hotarelor și suprafețelor terenurilor care curg și drenează corpurile de apă, desemnarea bazinului hidrografic ca zonă vulnerabilă.

De asemenea, metodologia reglementează condițiile de monitorizare a cantității de nitrați în zonele declarate vulnerabile, precum și modalitatea de revizuire și completare a acestor zone.

Metodologia de identificare și desemnare a zonelor sensibile la nutrienți, prevăzută la Anexa nr.2 a proiectului hotărârii de Guvern, va constitui documentul de referință în baza căruia se vor identifica și desemna zonele sensibile la nutrienți proveniți ca urmare a deversării apelor uzate.

Metodologia prevede reglementarea modalității de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați în baza analizei datelor de monitorizare a concentrației azotului și fosforului provenit din descărcările de ape uzate.

Procedura de identificare și delimitare a zonelor sensibile la nutrienți va include o serie de etape necesare de parcurs, și anume: identificarea și colectarea datelor de monitorizare a conținutului de azot și fosfor din secțiunile de monitoring, identificarea zonelor eutrofizate și a celor susceptibile la eutrofizare, examinarea datelor de monitorizare colectate și desemnarea propriu-zisă a zonelor sensibile la nutrienți.

Totodată, metodologia reglementează și condițiile de monitorizare a cantității de azot și fosfor proveniți de la deversarea apelor uzate în zonele declarate sensibile, precum și modalitatea de revizuire și completare a acestor zone.

5. Fundamentarea economică-financiară

Implementarea prezentului proiect de hotărâre de Guvern nu necesită alocarea resurselor financiare suplimentare de la bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Aprobarea proiectului hotărârii de Guvern va asigura implementarea prevederilor Legii nr. 272/2011, în special al art. art. 19¹ alin. (2) lit. d) care prevede „zonele sensibile la nutrienți, inclusiv zonele vulnerabile și zonele sensibile....identificate în baza unei metodologii aprobate de Guvern”.

Urmare a aprobării proiectului hotărârii de Guvern, MADRM, prin intermediul autorităților din subordine va identifica și desemna zonele vulnerabile la nitrați și zonele sensibile la nutrienți, aplicând restricții la utilizarea nitraților și nutrienților (azot și fosfor) în aceste zone, cu monitorizarea tendinței în timp a acestora și înlăturarea efectelor negative produse.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web a ministerului pentru consultarea opiniei publice cu părțile interesate după examinarea în cadrul ședinței secretarilor generali de stat din 30 iulie 2020, fiind înregistrat cu numărul unic 581/MADRM/2020.

Au fost recepționate avizele de la Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Justiției.

8. Constatările expertizei anticorupție

Conform prevederilor art. 28 alin. (4) din Legea integrității nr. 82/2017, expertiza anticorupție se efectuează de către Centrul Național Anticorupție doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. Astfel, proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție în procesul de avizare repetată conform prevederilor pct. 201 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiilor de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați și zonelor sensibile la nutrienți transpune parțial prevederile Directivei Consiliului 91/676/CEE din 12 decembrie 1991 privind protecția apelor

împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 375 din 31 decembrie 1991, așa cum a fost modificată ultima oară prin Regulamentul (CE) nr. 1137/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2008, și anume art. 1; art. 2, lit. (i) și (k); art. 3; și art. 6 și Anexa I ale Directivei, precum și prevederile Directivei Consiliului 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 135 din 30 mai 1991, așa cum a fost modificată ultima oară prin Directiva 2013/64/UE a Consiliului din 17 decembrie 2013, și anume art. 2 (11); art. 5 (1), (6) și (7); partea B din Anexa I și Partea A din Anexa II ale Directivei.

În urma evaluării proiectului din perspectiva compatibilității cu legislația Uniunii Europene relevante, comunicăm că proiectul și-a atins obiectivul urmărit, și anume de transpunere selectivă a prevederilor Directivei Consiliului 91/676/CEE și Directivei Consiliului 91/271/CEE.

De asemenea, comunicăm că în procesul de definitivare a proiectului au fost luate în considerare toate obiecțiile transmise de Centrul de Armonizare a Legislației fiind operate modificările de rigoare.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul hotărârii de Guvern a fost examinat și expertizat de către Ministerul Justiției cu unele obiecții și propuneri (*avizul nr. 04/6097 din 17.08.2020*), care au fost luate în calcul, fiind operate modificările de rigoare.

Secretar de stat

Dorin ANDROS